

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ 61 ΕΑΔΗΣΥ/2024

(άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 13 Μαΐου 2024, ημέρα Δευτέρα και ώρα 10:30 π.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 και Κορνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ»), μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Σύμβουλοι: Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Χανής

Μέλη: Χρυσάνθη Ζαράρη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Αδάμ Καραγλάνης

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Το Μέλος Βασιλική Σκαρτσούνη απουσίασε αιτιολογημένα.

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού

Εισηγήτρια: Καλλιόπη Μήτκα, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης παρέστησαν, η Εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μ. Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου, Μ. Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

Θέμα: Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, δυνάμει του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια του e-ΕΦΚΑ αρμοδιότητας της Π.Υ.Σ.Υ. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με έδρα την Κομοτηνή, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 62.211,90 €, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση).

I. Με το υπ' αριθ. πρωτ. 546189/12.04.2024 έγγραφο (αριθ. πρωτ. εισερχ. ΕΑΔΗΣΥ 4214/12.04.2024), όπως συμπληρώθηκε (αριθ. πρωτ. εισερχ. 4877/10.05.2024) μετά από αίτημα της Αρχής (αριθ. πρωτ. 4859/09.05.2024), ο Ηλεκτρονικός Εθνικός Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης -Περιφερειακή Υπηρεσία Συντονισμού και Υποστήριξης (ΠΥΣΥ) Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης (στο εξής και e-ΕΦΚΑ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης) αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής, προκειμένου να προσφύγει στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση για την ανάθεση της σύμβασης του θέματος.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1. Στο κρινόμενο αίτημα εκτίθενται τα ακόλουθα:

1.1. Η ΠΥΣΥ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης του e-ΕΦΚΑ με έδρα την Κομοτηνή καλύπτει τις ανάγκες καθαριότητας των κτηρίων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά της με ανοικτές διαγωνιστικές διαδικασίες.

1.2. Προκειμένου να καλύψει τις ανάγκες καθαριότητας για το εκτιμώμενο χρονικό διάστημα από 01.04.2024 έως 31.03.2027, αιτήθηκε την έγκριση πίστωσης ποσού 418.975,20 € πλέον ΦΠΑ, ήτοι 519.529,25 € συμ/νου ΦΠΑ 24%. Κατόπιν της έγκρισης που χορηγήθηκε με την υπ' αριθ. 358/Συν.28/13-07-2023 (ΑΔΑ:68ΙΜ46ΜΑΠΣ-Δ4Δ, ΑΔΑΜ:23REQ013343695) Απόφαση του Δ.Σ. του e-Ε.Φ.Κ.Α. και της έγκρισης ανάληψης πολυετούς υποχρέωσης που χορηγήθηκε με την υπ' αριθ. 76607/29-08-2023 (ΑΔΑ:6Σ7946ΝΛΔΓ-ΖΝΛ) Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με την αριθ. πρωτ. 435203/15-09-2023 (αρ.συστ.ΕΣΗΔΗΣ:225146 & ΑΔΑΜ:23PROC013416459) διακήρυξη προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός άνω των ορίων για τη σύναψη σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια που στεγάζονται Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ, αρμοδιότητας της ΠΥΣΥ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, για χρονικό διάστημα 24 μηνών από την υπογραφή της σύμβασης και σε κάθε περίπτωση μετά τη λήξη των ισχυουσών -τότε- συμβάσεων (31/03/2024), με δικαίωμα προαίρεσης για παράταση των υπηρεσιών έως δώδεκα (12) επιπλέον μήνες, συνολικού ποσού 418.975,20 €, πλέον ΦΠΑ 24%. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Προκήρυξη της σύμβασης απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα, στις 15/09/2023, για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την ίδια ημέρα η διακήρυξη δημοσιεύτηκε στο διαδίκτυο, στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής και στο ΚΗΜΔΗΣ. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 18^η/10/2023 και αποσφράγιση αυτών η 23^η/10/2023. Η σύμβαση υποδιαιρέθηκε σε 5 τμήματα, τα οποία αφορούν στους επιμέρους Νομούς που υπάγονται στο γεωγραφικό διαμέρισμα της Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (Ν. Ξάνθης, Ν. Ροδόπης, Ν. Έβρου, Ν. Δράμας, Ν. Καβάλας). Σύμφωνα με τη διακήρυξη

προσφορές υποβάλλονταν για ένα, περισσότερα ή όλα τα τμήματα.

1.3. Στο πλαίσιο του ως άνω διαγωνισμού κατατέθηκαν συνολικά έξι (6) προσφορές από τους παρακάτω οικονομικούς φορείς:

1. ΑΦΟΙ ΚΑΤΣΑΡΙΔΗ ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

2. ΡΑΔΙΟΓΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΕΠΕ

3. EXPRESS FACILITY MANAGEMENT ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ

4. ΥΑΔΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ-ΧΩΡΩΝ ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

5. ΔΕΣΠΟΙΝΑ Κ ΚΑΖΑΚΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑ ΕΕ

6. ICM INTERNATIONAL CLEANING METHODS. Η εν λόγω προσφορά απορρίφθηκε με το 1^ο πρακτικό της Επιτροπής Αξιολόγησης, με την αιτιολογία ότι στα υποβληθέντα ηλεκτρονικά δικαιολογητικά δεν είχε συμπεριληφθεί ΕΕΕΣ και Φύλλο Συμμόρφωσης.

1.4. Στις 04-12-2023 εκδόθηκε η υπ' αριθ. πρωτ. 707755/4.12.2023 απόφαση του Προϊσταμένου της Γενικής Δ/νσης ΠΥΣΥ Αν. Μακεδονίας & Θράκης, με την οποία επικυρώθηκε το υπ' αριθ. 3/Συνεδρ.9/28-11-2023 Πρακτικό Συνεδρίασης της Επιτροπής Αξιολόγησης των Αποτελεσμάτων και των Διαδικασιών διαπραγμάτευσης της Π.Υ.Σ.Υ. - Α.Μ.Θ. και ανάδειξης ως οριστικού αναδόχου της εταιρείας ΑΦΟΙ ΚΑΤΣΑΡΙΔΗ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε. και για τα 5 Τμήματα.

1.5. Κατά της ως άνω απόφασης ασκήθηκαν, στις 14.12.2023, προδικαστικές προσφυγές από την εταιρεία ΑΦΟΙ ΚΑΤΣΑΡΙΔΗ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε. και την εταιρεία EXPRESS FACILITY MANAGEMENT Α.Ε. Επί των προσφυγών αυτών ασκήθηκαν παρεμβάσεις. Ακολούθως εκδόθηκε η υπ' αριθ. 305, 306 / 2024 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ, με την οποία έγινε εν μέρει δεκτή η προδικαστική προσφυγή της εταιρείας ΑΦΟΙ ΚΑΤΣΑΡΙΔΗ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε. και απορρίφθηκε η προδικαστική προσφυγή της εταιρείας EXPRESS FACILITY MANAGEMENT Α.Ε. Ειδικότερα, με την ως άνω απόφαση ακυρώθηκε εν μέρει η προσβληθείσα απόφαση, κατά το μέρος που έκανε δεκτή την προσφορά της εταιρείας «ΥΑΔΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ-ΧΩΡΩΝ», καθώς και κατά το μέρος που έγινε δεκτή η προσφορά της εταιρείας «ΡΑΔΙΟΓΛΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ Ε.Π.Ε, με τον δ.τ. ΠΙΟΝΕΡΟΣ Ε.Π.Ε.» χωρίς να κληθεί για διευκρινίσεις, αναπέμφθηκε δε η υπόθεση ως προς αυτό στην αναθέτουσα αρχή, προκειμένου να καλέσει την εταιρεία για διευκρινίσεις.

1.6. Κατά της ως άνω απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ ασκήθηκε, στις 19.02.2024, ενώπιον του αρμόδιου Εφετείου Κομοτηνής αίτηση ακύρωσης-αναστολής από την εταιρεία "EXPRESS FACILITY MANAGEMENT Α.Ε.", λόγω απόρριψης της προδικαστικής της προσφυγής. Επί του ως άνω ενδίκου βοηθήματος ασκήθηκαν παρεμβάσεις. Η υπόθεση συζητήθηκε στις 16 Απριλίου 2024 και αναμένεται η έκδοση απόφασης.

1.7. Εν τω μεταξύ, οι τρέχουσες ανάγκες καθαριότητας εξυπηρετούνταν έως 30.03.2024 με τις συμβάσεις που συνήφθησαν δυνάμει της προηγούμενης διαγωνιστικής διαδικασίας με την εταιρεία «ΠΙΟΝΙΕΡΟΣ Ε.Π.Ε.» υπ' αριθ. πρωτ. 266988/07-06-2022 (ΑΔΑΜ: 22SYMV010701970) και 215197/02-05-2023 (ΑΔΑΜ: 23SYMV012583685), η ισχύς των οποίων παρατάθηκε μέχρι την 31^η Μαΐου 2024, με νομοθετική ρύθμιση που περιλήφθηκε στο άρθρο 57 του ν. 5102/2024 (ΦΕΚ Α' 55/13.4.2024), σύμφωνα με το οποίο: «Συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας με αναδόχους που έχουν συνάψει οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Συντονισμού και Υποστήριξης (Π.Υ.Σ.Υ.) του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), και μόνο για τις

Υπηρεσίες, των οποίων οι διαγωνιστικές διαδικασίες για το έτος 2024 δεν έχουν ολοκληρωθεί, παρατείνονται, από τη λήξη τους, μέχρι την 31η.5.2024, οπότε και λύονται αυτοδίκαια».

1.8. Με βάση τα ως άνω δεδομένα ο e-ΕΦΚΑ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης υπέβαλε το υπό εξέταση αίτημα.

III. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2. Η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπει ότι:

«[...]2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη.»

IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

3. Το υπό εξέταση αίτημα έχει υποβληθεί από την Περιφερειακή Υπηρεσία Συντονισμού και Υποστήριξης (ΠΥΣΥ) Ανατ. Μακεδονίας & Θράκης, η οποία είναι χωριστή επιχειρησιακή μονάδα του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-Ε.Φ.Κ.Α.), λειτουργεί σε επίπεδο Γενικής Διεύθυνσης βάσει του άρθρου 53 του ν. 4670/2020 (Α' 43), ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τη σύναψη συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών του άρθρου 6 παρ. 2 εδ. β' του ν. 4412/2016, στην οποία έχουν μεταβιβαστεί αρμοδιότητες, σύμφωνα με το π.δ. 8/2019 (Α' 8), την αριθ. 88/συν.7η/28-02-2020 απόφαση του Δ.Σ. του e-Ε.Φ.Κ.Α και την αριθ. 59679/12-03-2020 (ΦΕΚ 831/τ.Β'/12-03-2020) διαπιστωτική πράξη του Διοικητή του e – ΕΦΚΑ, όπως συμπληρώθηκε και ισχύει. Ο e-Ε.Φ.Κ.Α., ο οποίος συστάθηκε με τους νόμους 4387/2016 (Α' 85) και 4670/2020 (Α' 43), είναι ΝΠΔΔ, αποτελεί μη Κεντρική αναθέτουσα αρχή και ανήκει στη Γενική Κυβέρνηση.

Αντικείμενο του αιτήματος είναι η προσφυγή της εν λόγω αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας (CPV- 90919200-4 Υπηρεσίες καθαρισμού Γραφείων) κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου ως άνω νόμου.

Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις, οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη

διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας, το δε βάρος απόδειξης της συνδρομής των έκτακτων περιστάσεων που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C-337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C-601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32). Συναφώς, η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους προκρίνεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης από την αναθέτουσα αρχή νομικής βάσης θεμελίωσης του αιτήματος - κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη κατάσταση- απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περιστασης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής,
- β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και
- γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περιστασης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης επιτρέπεται μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσει η σχετική διάταξη του άρθρου 32 παρ.2 εδ. γ' της Οδηγίας 2014/24 (ΣτΕ 1987/2021 σκ.12).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ.Συν. Τμ. VII 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, υπό την επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται η ανάθεση εκείνων μόνο των υπηρεσιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, ΣτΕ 1987/2021).

5. Στην υπό κρίση περίπτωση, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

Η Π.Υ.Σ.Υ. του e-ΕΦΚΑ Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης, προκειμένου να καλύψει από 01.04.2024 και για τρία έτη (ήτοι μέχρι 31.03.2027) τις ανάγκες καθαριότητας των κτηρίων που υπάγονται στην αρμοδιότητά της, εκκίνησε διαγωνιστική διαδικασία στα μέσα Σεπτεμβρίου 2023, ήτοι 6 μήνες πριν τη λήξη των υπό εκτέλεση συμβάσεων, κατόπιν των αναγκαίων εγκρίσεων οι

οποίες ολοκληρώθηκαν στα τέλη Αυγούστου 2023, μετά από σχετικά αιτήματα της αναθέτουσας. Η διαδικασία αξιολόγησης του διαγωνισμού από την αρμόδια επιτροπή έλαβε χώρα σε διαδοχικές συνεδριάσεις, λόγω του μεγάλου όγκου των εγγράφων (δικαιολογητικά συμμετοχής/τεχνικές προσφορές, πράξεις επιβολής προστίμων που είχαν εκδοθεί σε βάρος των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων) και των ανακυπτόντων ζητημάτων που έπρεπε να επιλυθούν. Επίσης, τα μέλη της επιτροπής ασκούσαν παράλληλα υπηρεσιακά καθήκοντα και ως εκ τούτου η απασχόλησή τους με την αξιολόγηση δεν ήταν συνεχής σε καθημερινή βάση. Παρά ταύτα, η οικεία διαδικασία από την έναρξη της αξιολόγησης των προσφορών (23.10.2023) έως και τη διαβίβαση των Πρακτικών της Επιτροπής Διενέργειας (04.12.2023), ολοκληρώθηκε σε σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα (1,5 περίπου μηνών). Η άσκηση, όμως, προδικαστικών προσφυγών ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ και η εν συνεχεία δικαστική εμπλοκή είχε ως αποτέλεσμα την περαιτέρω σημαντική καθυστέρηση της διαγωνιστικής διαδικασίας σε βαθμό που υπερέβη τις προβλέψεις που όφειλε και μπορούσε να κάνει η αναθέτουσα αρχή.

Ενόψει αυτής της εξέλιξης και δεδομένου ότι η διαγωνιστική διαδικασία δεν θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη της εκ του νόμου παράτασης των υπό εκτέλεση συμβάσεων (ήτοι μέχρι 31-05-2024), κατά τους ισχυρισμούς της αναθέτουσας, ανακύπτει επιτακτική ανάγκη κάλυψης των υπηρεσιών καθαριότητας, για την αποτροπή των προβλημάτων που θα προκληθούν από τη διακοπή τους μετά τη λήξη των ανωτέρω συμβάσεων. Ειδικότερα, η ανάγκη τήρησης των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας, τόσο για την προστασία του προσωπικού, όσο και των συναλλασσομένων που προσέρχονται καθημερινά σε όλες τις αρμόδιες Υπηρεσίες της, προς διεκπεραίωση των υποθέσεών τους, είναι επιτακτική, αναγόμενη στην προστασία της δημόσιας υγείας. Υπό τις παρούσες δε συνθήκες, συντρέχει πραγματική αδυναμία της αναθέτουσας να καλύψει με άλλον τρόπο την άμεση και διαρκή ανάγκη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η αναθέτουσα εκκίνησε αρκετούς μήνες νωρίτερα τη διαγωνιστική διαδικασία - ενόψει και των προαπαιτούμενων εγκρίσεων από το Δ.Σ. του e-ΕΦΚΑ και το αρμόδιο Υπουργείο- ενώ η διαδικασία της αξιολόγησης διευθετήθηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα, ήτοι εντός 1,5 μηνών περίπου, λαμβανομένων υπόψη και του αριθμού των συμμετεχόντων οικονομικών φορέων και των τμημάτων του διαγωνισμού. Δεδομένου δε ότι εκκρεμεί ακόμη η έκδοση της απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Κομοτηνής επί της αίτησης ακύρωσης/αναστολής που συζητήθηκε στις 16.04.2024, ο ισχυρισμός της αναθέτουσας ότι η διαγωνιστική διαδικασία δεν θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη των συμβάσεων (31.05.2024), παρίσταται βάσιμος, λαμβανομένου υπόψη και του χρόνου που θα απαιτηθεί για την ολοκλήρωση του προσυμβατικού ελέγχου. Η εικαζόμενη αυτή εξέλιξη θα έχει ως συνέπεια την αδυναμία της αναθέτουσας να καλύψει τις ανάγκες καθαριότητας από 01.06.2024 και εφεξής. Οι προεκτεθείσες συνθήκες, οι οποίες δεν ανάγονται κατά κύριο λόγο στη σφαίρα ευθύνης της αναθέτουσας, επέφεραν πρόσθετη μη αναμενόμενη καθυστέρηση στη διαγωνιστική διαδικασία, από την οποία προέκυψε η προβαλλόμενη κατεπείγουσα ανάγκη άμεσης κάλυψης των οικείων υπηρεσιών για τη διασφάλιση της τήρησης των μέτρων υγιεινής στους χώρους εργασίας, καθώς και υποδοχής των πολιτών.

Με τα δεδομένα αυτά, η ανάγκη εξασφάλισης αναδόχου παροχής υπηρεσιών καθαριότητας δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που θέτουν άλλες τακτικές διαδικασίες πέραν της εξεταζόμενης.

Λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της διάταξης, η συγκεκριμένη διαδικασία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων κατόπιν διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης επιτρέπεται για την προσωρινή και άμεση κάλυψη των επικαλούμενων κατεπείγουσών και επιτακτικών

αναγκών και όχι του συνόλου των πάγιων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας αρχής, ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα αρχή έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Επομένως, το κατ' επίκληση της ανωτέρω διάταξης του ν. 4412/2016 αίτημα πρέπει να υποβάλλεται στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο (βλ. ad hoc Δ136/2023 και ενδεικτικά Δ127/2018, Δ75/2019, Δ84/2019, Δ 33/2021 Γνώμες της Αρχής).

Εν προκειμένω, ενόψει της εξέλιξης του διαγωνισμού και του γεγονότος ότι αναμένεται η έκδοση απόφασης από το αρμόδιο Δικαστήριο, το αίτημα υποβάλλεται στην έκταση του αναγκαίου μέτρου, καθόσον το χρονικό διάστημα των έξι (6) μηνών εκτιμάται ότι θα απαιτηθεί έως τη λήξη της δικαστικής εμπλοκής και την ολοκλήρωση του προβλεπόμενου προσυμβατικού ελέγχου. Ωστόσο, σε κάθε περίπτωση στη σύμβαση που θα προκύψει από τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης πρέπει να περιληφθεί ρητός όρος, σύμφωνα με τον οποίο αυτή θα λυθεί αυτοδικαίως και αζημίως για την αναθέτουσα αρχή, εφόσον αναδειχθεί οριστικός ανάδοχος από την εκκρεμή διαγωνιστική διαδικασία σε προγενέστερο χρόνο.

Τέλος, επισημαίνεται ότι η παρούσα σύμφωνη γνώμη του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, αφορά στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στη διαδικασία του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ίδιου νόμου και δεν χορηγείται για ανάθεση της αιτούμενης σύμβασης σε συγκεκριμένο/ους οικονομικό/ούς φορέα/είς.

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Κατόπιν των ανωτέρω, η Επιτροπή αποφασίζει ομόφωνα:

Την παροχή **σύμφωνης γνώμης** περί προσφυγής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας σε κτήρια του e-ΕΦΚΑ αρμοδιότητας της Π.Υ.Σ.Υ. Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης με έδρα την Κομοτηνή, χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 62.211,90 €, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 13 Μαΐου 2024

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου